

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Nukentėjusiųjų teisės pagal šalis

Nukentėjusiųjų teisės pagal šalis

Vokietija

Jei patyrėte žalą, pavyzdžiui, dėl įvykio, kuris pagal nacionalinę teisę yra laikomas nusikalstama veika, esate sužalotas arba yra sugadintas ar pavogtas jūsų turtas ir kt., būsite laikomas **nusikaltimo auka**. Jums, kaip nusikaltimo aukai, įstatymuose nustatytos tam tikros teisės ikiteisminio tyrimo laikotarpiu, vykstant teismo procesui ir jam pasibaigus.

Vokietijoje baudžiamasis procesas pradedamas policijos ir prokuroro atliekamu ikiteisminiu tyrimu; tyrimas gali būti pradedamas ir gavus nukentėjusiojo (-ių) pranešimą apie nusikaltimą. Jei nebus surinkta pakankamai įrodymų prieš įtariamąjį, kad būtų pateikti kaltinimai, prokuroras bylos nagrinėjimą nutrauks. Priešingu atveju, jei bus surinkta pakankamai įrodymų, prokuroras įtariamajam teisme pareišk kaltinimus. Prokuroras gali nutraukti bylos nagrinėjimą išimties tvarka, jei, pavyzdžiui, įtariamasis atlygino jums materialinę žalą arba įvykdė tam tikrus įpareigojimus ir nurodymus.

Jei, pateikus kaltinimus, teismas pradeda bylą nagrinėti, įrodymai prieš kaltinamąjį bus įvertinti teismo posėdyje. Jei teismas pripažįsta kaltinamąjį kaltu, jis bus nuteistas ir jam bus paskirta bausmė. Teismas taip pat gali nutraukti procesinius veiksmus prieš kaltinamąjį, jei, pavyzdžiui, kaltinamasis gailisi ir dalyvauja atkuriamojo teisingumo procese. Jei prieš kaltinamąjį įrodymų nepakanka, teismas turi jį išteisinti. Priėmus nuosprendį, baudžiamosios bylos nagrinėjimas gali būti tęsiamas pateikus skundą aukštesnės instancijos teismui.

Jeigu esate nusikaltimo auka, baudžiamosios bylos nagrinėjime galite dalyvauti kaip liudytojas arba imtis dar aktyvesnių veiksmų oficialiai tapdamas privačiu kaltintoju arba civiliniu ieškovu ir taip galėdamas pasinaudoti įvairiomis jums priklausančiomis teisėmis. Kaip privatus kaltintojas galėsite atlikti prokuroro funkcijas; kaip civilinis ieškovas procese dalyvausite kartu su prokuroru.

Šiose **duomenų suvestinėse** (spustelėję atitinkamą nuorodą) susipažinsite su skirtingais proceso etapais ir savo teisėmis nusikaltimo ikiteisminio tyrimo laikotarpiu, teikiant pranešimą, vykstant teismo procesui ar pasibaigus (pirmosios instancijos) teismo procesui. Taip pat jose rasite daugiau informacijos apie pagalbą ir paramą, kurią galite gauti.

Šie informaciniai puslapiai, žinoma, tėra trumpas supažindinimas su įvairiomis taisyklėmis. Be to, jeigu kaltinamasis yra paauglys arba jaunas suaugusysis, jums prireiks konkretesnės informacijos. Jos čia išsamiai pateikti negalime.

Norėdami surasti reikiamą informaciją, spustelėkite toliau esančias nuorodas

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.

3 - Mano teisės pasibaigus teismiam nagrinėjimui

4 - Kompensacija

5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą

Paskutinis naujinimas: 19/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nė nepranešus apie nusikaltimą?

Siekdama padėti nusikaltimų aukoms ir patarti joms rūpimais klausimais, Federalinė teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerija (BMJV) paskelbė **nusikaltimų aukoms skirtą informacijos suvestinę** (vok. *Merkblatt für Opfer einer Straftat*) ir **nusikaltimų aukoms skirtą vadovą** (vok. *Opferfibel*), taip pat sukūrė platformą <http://www.hilfe-info.de>.

[Nusikaltimų aukoms skirta informacijos suvestinė](#) pateikiama [daugiau kaip 25 kalbomis](#) BMJV interneto svetainėje ir platformoje [hilfe-info.de](http://www.hilfe-info.de); joje netrukus bus pateikta informacijos apie tai, kaip rasti paramos aukoms tarnybą, pranešti apie nusikaltimą, gauti informacijos apie baudžiamąjį procesą, duoti parodymus, taip pat apie išlaidas, advokatą ir kompensaciją.

[Nusikaltimų aukoms skirtame vadove](#) pateikiamas išsamesnis sužeistųjų ir nukentėjusiųjų teisių baudžiamajame procese aprašymas, įskaitant laiškų pavyzdžius ir kontaktinius adresus.

Daugiau informacijos apie galimybes gauti psichosocialinę pagalbą galima rasti šiuo tikslu parengtoje [brošiūroje](#), kuri taip pat pateikiama internete ir anglų kalba.

Siekdama suteikti internetinę prieigą prie pagrindinės informacijos, BMJV įdiegė nacionalinę **aukų apsaugos platformą** (vok. *Opferschutzplattform*). Joje adresu <http://www.hilfe-info.de> galima rasti informaciją apie pagalbą ir konsultavimą, kompensaciją ir baudžiamojo proceso eigą. Naudodamiesi konsultavimo centro paieška nukentėjusieji taip pat gali greitai rasti, kur netoli jų telefonu, internetu arba asmeniškai teikiama pagalba.

Interneto svetainėje [hilfe-Info.de](http://www.hilfe-info.de) teikiama konkreti informacija, pavyzdžiui, asmenims, nukentėjusiems nuo smurto asmeninėje aplinkoje ir seksualinio smurto, taip pat nukentėjusiems nuo nusikaltimų skaitmeninėje erdvėje arba teroro aktų. Pristatomi kontaktiniai asmenys, pvz., Vokietijos federalinės vyriausybės įgaliotasis pareigūnas dėl valstybės teritorijoje įvykdytų teroristinių nusikaltimų aukų ir artimųjų netekusių asmenų prof. dr. Edgaras Franke. Naudodamiesi pagalbos sąsaja, naudotojai gali greitai rasti tinkamą pagalbą. Pokalbių vaizdo ir garso įrašuose, taip pat aiškinamuosiuose vaizdo įrašuose paaiškinama, kokią paramą galima gauti.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Apie nusikaltimą galite pranešti Vokietijos policijos nuovadoje arba prokurorui. Tada prokuroras išnagrinėja, ar Vokietijoje galima vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Jeigu tai neįmanoma arba jeigu Vokietijoje baudžiamojo persekiojimo vykdyti negalima dėl kitų priežasčių, tada prokuroras perduoda bylą tos valstybės narės, kurioje buvo padarytas nusikaltimas, kompetentingai teisėsaugos institucijai.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Gausite rašytinį patvirtinimą, kad pateikėte pranešimą, kuriame bus trumpai išdėstyta jūsų informacija apie nusikaltimą ir jo laiką bei vietą.

Jeigu pateikdami pranešimą paprašysite, jums bus pranešta apie galimą proceso nutraukimą, pagrindinio bylos nagrinėjimo posėdžio vietą ir laiką, kaltinimus kaltinamajam ir teismo proceso baigtį.

Be to, jums, kaip nusikaltimo aukai, pageidaujant, būsite informuotas, ar nuteistasis buvo įpareigotas su jumis nesusisiekti ir prie jūsų nesiartinti.

Be to, jeigu įrodote teisėtą interesą arba tai jau buvo įrodyta leidus jums dalyvauti procese kaip civiliniam ieškovui, taip pat galite būti informuotas apie tai, ar kaltinamasis (-iejį) arba nuteistasis (-ieji) buvo suimtas (-i) arba sulaikytas (-i), paleistas (-i), ar jam (jiems) pirmą kartą sušvelnintas laisvės atėmimo režimas arba suteiktos atostogos. Apie bet kokį kitą laisvės atėmimo režimo sušvelninimą arba atostogas jums bus pranešta esant teisėtam interesui ir jeigu nėra viršesnio nuteistojo intereso, kurį reikėtų ginti.

Jums taip pat bus pranešta, jeigu nuteistasis pabėgtų iš laisvės atėmimo vietos. Tokiu atveju taip pat būsite informuotas apie priemones, kurių imtasi jums apsaugoti.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Pranešdamas apie nusikaltimą jūs gausite reikiamą pagalbą, kad pranešimą galėtumėte pateikti jums suprantama kalba, nepatirdamas jokių išlaidų.

Paprašęs gausite rašytinį pranešimo patvirtinimą, išduotą jūsų kalba.

Prireikus ikiteisminiame tyrime ir per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį galėsite nemokamai pasinaudoti vertėjo žodžiu paslaugomis, taip pat tuo atveju, jei aktyviai dalyvaujate procese kaip civilinis ieškovas.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Vaikus apklausia specialiai parengti ir patyrę apklausos atlikėjai. Nagrinėjant bylas dėl suaugusiųjų padarytų nusikaltimų vaikui ar jaunuoliui (nepilnamečių apsaugos bylos) turėtų dalyvauti jaunimo lavinimo ir auklėjimo patirties turintys nepilnamečių bylų teisėjai ir nepilnamečių bylų prokurorai.

Su asmeniu, turinčiu klausos ar kalbos negalią, bendraujama taip, kaip jis pageidauja: žodžiu, raštu arba padedant teismo pakviestam asmeniui (pvz., gestų kalbos vertėjui). Teismas turi suteikti tinkamas technines priemones bendrauti žodžiu ir raštu.

Aklas arba regos sutrikimų turintis asmuo teismui gali pateikti rašytinius pareiškimus ir kitus dokumentus jam priimtina forma, visų pirma Brailio raštu. Tų asmenų prašymu jų pareiškimai ir kiti dokumentai, susiję su teismo procesu, turi būti jiems prieinami, be to, jiems turi būti suteikta galimybė susipažinti su bylos medžiaga nepatiriant papildomų išlaidų.

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Baudžiamajame procese, kaip nusikaltimo auka, galite gauti teisinę advokato pagalbą, pavyzdžiui, paramą, kai duosite liudytojo parodymus, arba teisinę pagalbą kaip civilinis ieškovas, turintis teisę įstoti į procesą, dar prieš jums pareiškiant, kad pageidaujate dalyvauti procese. Jums gali atstovauti advokatas, besispecializuojantis konsultuoti nukentėjusiuosius, arba galite į apklausą atsivesti asmenį, kuriuo pasitikite, jeigu tai nekenkia tyrimui.

Prieš pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį, jo metu ir jam pasibaigus galima gauti ne tik teisinę, bet ir psichosocialinę pagalbą; ši pagalba nemokamai skiriama vaikams, nukentėjusiems nuo seksualinių ir smurtinių nusikaltimų, taip pat ypač pažeidžiamiems suaugusiesiems, nukentėjusiems nuo sunkių smurtinių ir seksualinių nusikaltimų. Daugiau informacijos pateikiama [Psichosocialinės pagalbos informacijos suvestinėje](#) (vok. *Merkblatt zur psychosozialen Prozessbegleitung*).

Vokietijos Federacinėje Respublikoje už bendrą paramą aukoms atsakingos federalinės žemės. Daugelyje žemių jau yra paskirti įgaliotieji pareigūnai nusikaltimų aukų klausimais arba įsteigti smurto aukoms skirti vieno langelio principu veikiantys centrai. Jie veikia savo nuožiūra, pagal apibrėžtą atsakomybės sritį. Daugiau informacijos apie įgaliotuosius pareigūnus nusikaltimų aukų klausimais, paramos aukoms tarnybas ar pagalbos centrus, taip pat apie teikiamą pagalbą galima rasti interneto svetainėje <http://www.hilfe-info.de> ir informacijos suvestinėje „Mano teisė į paramą ir pagalbą“.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Policija jus informuos, kad paramos aukoms tarnybos gali jums padėti: teikti konsultaciją, suteikti arba padėti rasti apsaugotą būstą ir tarpininkauti, kad gautumėte terapijos paslaugas.

Ar jų paslaugomis pasinaudosite, spręsite jūs pats. Nukreipimas nėra savaiminis.

Kaip saugomas mano privatumas?

Informacija apie jus ir jūsų duomenys paramos aukoms tarnyboms bus perduodami tik jūsų prašymu ir gavus aiškų jūsų sutikimą.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Ne, paramos aukoms tarnybos jums padeda nepriklausomai nuo to, ar pranešėte apie nusikaltimą.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos esama? Kas gali man suteikti apsaugą?

Jeigu dėl jūsų parodymų **baudžiamajame procese** jums kyla pavojus, yra įvairių būdų jus apsaugoti:

Baudžiamojo proceso kodekse numatyta, kad tokiu atveju asmens duomenys gali būti laikomi visiškai arba iš dalies slaptais.

Paprastai duodami liudytojo parodymus turite pateikti išsamią informaciją apie savo tapatybę ir adresą.

Jeigu yra aiškių ir konkrečių požymių, kad nurodžius jūsų gyvenamąją vietą gali kilti pavojus jūsų arba kitų asmenų teisiniams interesams, pavyzdžiui, jeigu baiminatės, kad būsite persekiojamas, arba yra pagrindo manyti, kad jums ar kitiems gali būti padarytas neigiamas įtaka, pavyzdžiui, siekiant jums sutrukdyti duoti teisingus parodymus arba priversti juos pakeisti, savo gyvenamosios vietos nurodyti neprivolote. Tokiu atveju galite nurodyti kitą adresą, kuriuo su jumis galima susisiekti ir kuriuo valdžios institucijos gali siųsti korespondenciją (pvz., šaukimą į teismą). Tai gali būti, pavyzdžiui, advokato arba paramos aukoms tarnybos adresas. Jeigu kyla pavojus sveikatai, gyvybei ar laisvei, jums netgi gali būti leista neatskleisti savo tapatybės. Dokumentus, susijusius su jūsų tikruoju namų adresu arba tapatybe, prokuroras laiko atskirai nuo bylos dokumentų tol, kol pavojus praeis.

Policija taip pat gali suteikti apsaugą liudytojams.

Jeigu procese duodate liudytojo parodymus ir

jūsų parodymai yra esminiai;

kyla pavojus patirti sunkų sužalojimą, pavojus gyvybei, sveikatai, laisvei ar svarbioms materialinėms vertybėms;

jūs sutinkate su nukentėjusiųjų apsaugos priemonėmis ir

priemonės yra pritaikytos prie jų padėties,

tuomet prirėkus jums, jūsų giminiams ir kitiems artimiems šeimos nariams gali būti taikoma aukų apsaugos programa. Programoje aiškiai numatyta galimybė laikinai pakeisti tapatybę.

Jeigu nukentėjote nuo smurto šeimoje, galite kreiptis į kompetentingą šeimos teismą, kad ateityje tik jūs galėtumėte naudotis bendru šeimos būstu, o nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui būtų uždrausta prie jūsų artintis ir su jumis susisiekti. Policija gali nusikalstamą veiką padariusį asmenį nedelsiant išskeldinti iš bendrų namų, kol teismas išduos apsaugos orderį. Jeigu smurto šeimoje auka yra vaikas, tėvas arba motina turėtų kreiptis ne tik į policiją, bet ir į vaikų teisių apsaugos tarnybą (vok. *Jugendamt*) – ji yra pirmasis kontaktinis punktas teikiant pagalbą vaikui ir taikant apsaugos priemones.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę nusikaltimo vykdytojo sukeltą žalą?

Apsaugos priemonės taikomos tol, kol pavojaus nebelieka. Paaiškėjus, kad kyla naujas pavojus arba jis padidėjo, policija imsis būtinų apsaugos priemonių.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų, ar baudžiamosios teisenos sistema (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu) man negali padaryti daugiau žalos?

Baudžiamojo proceso metu policija, prokuroras ir teismas privalo visada atsižvelgti į ypatingą liudytojų, kurie kartu yra nukentėjusieji nuo nusikaltimo, pažeidžiamumą.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Pažeidžiamoms aukoms apsaugoti visų pirma numatyta šios priemonės:

Kai yra skubus pavojus, kad ikiteisminiame procese ir per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį bus sunkiai pažeisti liudytojo interesai, liudytojai, kurie yra ir nusikaltimo aukos, gali būti apklaujami nuotoliniu būdu (naudojant techninę vaizdo ir garso perdavimo įrangą), kad liudytojas neturėtų būti toje pačioje salėje su kaltinamuoju.

Visuomenei gali būti neleidžiama dalyvauti pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje, kai aptariamos nukentėjusiojo asmeninio gyvenimo aplinkybės.

Klausimai, žeminantys asmens orumą, arba klausimai apie privatų gyvenimą turėtų būti užduodami tik tuo atveju, jeigu jie yra esminiai.

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Jeigu esate jaunesnis nei 18 metų, įstatyme nustatyta, kad jus apklausia teisėjas, o apklausos metu gali būti daromas vaizdo arba garso įrašas. Jeigu esate seksualinio ar smurtinio nusikaltimo auka, šis įrašas gali būti pateiktas per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį ir naudojamas kaip įrodymai, todėl jums gali neberekėti atvykti į teismą ir dar kartą duoti parodymus per apklausą pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje.

Prokuroras tokį tyrimą turi atlikti kuo greičiau.

Per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį jūs, kaip nepilnamečio liudytojo, neapklausia visos bylos šalys. Apklausą vykdo tik pirmininkaujantis teisėjas. Jeigu prokuroras arba gynėjas jums turi klausimų, jie juos paprastai turi pateikti per teismą.

Mano šeimos narys mirė dėl padaryto nusikaltimo. Kokios mano teisės?

Artimi nužudytų asmenų giminaičiai turi teisę pateikti civilinį ieškinį baudžiamojoje byloje ir šiomis aplinkybėmis turi teisę gauti teisinę pagalbą.

Jie taip pat turi galimybę gauti psichosocialinę pagalbą proceso metu.

Jeigu giminaitis miršta dėl smurtinio nusikaltimo, galima gauti kompensaciją pagal Žalos kompensavimo nukentėjusiesiems įstatymą (vok. *Opferentschädigungsgesetz*) (taip pat žr. skyrių Kompensacija – Kompensacija nukentėjusiesiems).

Opferentschädigungsgesetz) (taip pat žr. skyrių Kompensacija – Kompensacija nukentėjusiesiems).

Mano šeimos narys tapo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Giminaičiai taip pat turi galimybę kreiptis į specializuotas patariamąsias įstaigas informacijos ir konsultacijos.

Tėvai taip pat gali nemokamai ir anonimiškai kreiptis patarimo tėvams skirta telefono linija 0800 1110550.

Jeigu jūsų giminaitis turi duoti parodymus kaip liudytojas, o jūs pats nesate liudytojas tame procese, galite jį lydėti ir jam padėti per apklausą.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios sąlygos taikomos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Jums ir kaltinamajam sutikus, galima pasinaudoti tarpininkavimo procedūra, Vokietijoje vadinama atkuriamuoju teisingumu (vok. *Täter-Opfer-Ausgleich*).

Prokuroras ir teismas kiekvienu proceso etapu turėtų patikrinti, ar nėra galimybės atkurti teisingumą tarp kaltinamojo ir nukentėjusiojo ir atitinkamais atvejais jo siekti. Tačiau nusikalstamą veiką padaręs asmuo arba auka taip pat gali tiesiogiai kreiptis į tarnybą, atsakingą už atkuriamąjį teisingumą. Faktiškai atkuriamojo teisingumo procedūra vyksta ne baudžiamojo proceso metu, dažnai dalyvaujant specialiai parengtiems tarpininkams. Paprastai jie iš pradžių atskirai kalbasi su šalimis dėl jų noro dalyvauti procedūroje ir dėl to, kaip įsivaizduoja žalos atlyginimą. Atkuriamojo teisingumo prielaida iš esmės yra abiejų šalių noras bendradarbiauti. Be to, kaltinamasis turi tam tikra dalimi prisimti atsakomybę už neteisėtą veiksmą. Per tokią atkuriamojo teisingumo procedūrą taip pat dažnai sudaromi susitarimai dėl finansinės kompensacijos už patirtą žalą arba kitokių žalos atlyginimo būdų.

Be to, norint tapti proceso, per kurį nagrinėjama tam tikra nusikalstama veika, kaip antai neteisėtas asmens būsto neliečiamumo pažeidimas, įžeidimas, susirašinėjimo laisvės pažeidimas ir sužalojimas, šalimi kaip privatus kaltintojas būtina sąlyga yra išankstinė taikinimo procedūra, vykdoma žemių arbitražo centruose.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

(Neišsamiaje) sąrašė pateikiami pagrindiniai įstatymai, kuriuose galite rasti baudžiamosios, civilinės ir procesinės teisės normas. Spustelėję saitą būsite nukreipti į teisės aktų tekstus:

Baudžiamojo proceso kodeksas (vok. Strafprozessordnung (StPO)) – [vokiečių k.](#) ir [anglų k.](#)

Teismų struktūros įstatymas (vok. Gerichtsverfassungsgesetz (GVG)) – [vokiečių k.](#)

Baudžiamasis kodeksas (vok. Strafgesetzbuch (StGB)) – [vokiečių k.](#) ir [anglų k.](#)

Liudytojų apsaugos derinamasis įstatymas (vok. Zeugenschutzharmonisierungsgesetz (ZSHG)) – [vokiečių k.](#)

Apsaugos nuo smurto įstatymas (vok. Gewaltschutzgesetz) – [vokiečių k.](#)

Civilinis kodeksas (vok. Bürgerliches Gesetzbuch) – [vokiečių k.](#) und [anglų k.](#)

Gyvenamosios vietos įstatymas (vok. Aufenthaltsgesetz) – [vokiečių k.](#)

Nepilnamečių bylų teismų įstatymas (vok. Jugendgerichtsgesetz) – [vokiečių k.](#) und [anglų k.](#)

Teismų atlygio ir išmokų įstatymas (vok. Justizvergütungs- und -Entschädigungsgesetz) – [vokiečių k.](#)

Civilinio proceso kodeksas (vok. Zivilprozessordnung) – [vokiečių k.](#)

Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatymas (vok. Opferentschädigungsgesetz) – [vokiečių k.](#) und [anglų k.](#)

Paskutinis naujinimas: 19/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.

Kaip galiu pranešti apie nusikaltimą?

Jeigu tapote nusikaltimo auka, galite apie tai pranešti:

bet kurioje policijos nuovadoje arba bet kuriam policijos pareigūniui,

bet kurioje prokuratūroje,

bet kuriame apylinkės teisme.

Tai galite padaryti raštu arba žodžiu. Jeigu apie nusikaltimą pranešate žodžiu, jūsų pranešimą užregistravusi tarnyba parengia rašytinį protokolą. Paprašęs gausite rašytinį pranešimo patvirtinimą. Pranešimą taip pat gali pateikti kitas asmuo jūsų vardu. Šiam asmeniui specialaus įgaliojimo nereikia.

Daugumoje federalinių žemių policija taip pat suteikia galimybę apie nusikaltimą pranešti internetu, naudojantis internetine platforma „Internetwache“ arba „Onlinewache“.

Pateikdami pranešimą turėtumėte nurodyti savo asmens duomenis ir kaip su jumis susisiekti, jeigu reikėtų papildomos informacijos, o vėliau – kad būtų galima pakviesti jus atvykti į teismą liudyti. Jeigu nerimaujate dėl to, kad reikia pateikti savo asmens duomenis, ir jaučiatės, kad jums gresia pavojus, kuo greičiau apie tai praneškite tarnybai, kuriai pateikiate pranešimą. Tuomet galima patikrinti, ar prireikus pakanka nurodyti kitą adresą, kuriuo su jumis galima susisiekti, pvz., advokato arba paramos aukoms tarnybos.

Svarbu, kad pranešime pateiktumėte visą turimą informaciją apie įtariamąjį (-uosius) ir nusikaltimą, kad policija ir prokuroras galėtų patikrinti jūsų pateiktus duomenis ir pradėti pirminį tyrimą.

Nėra konkretaus termino, iki kurio reikia pranešti apie nusikaltimą. Tačiau už tam tikras nusikalstamas veikas, pavyzdžiui, įžeidimą ar neteisėtą asmens būsto neliečiamumo pažeidimą, baudžiamasis persekiojimas gali būti vykdomas tik gavus pareiškimą dėl baudžiamojo persekiojimo. Pareiškimas dėl baudžiamojo persekiojimo turi būti pateiktas raštu apylinkės teismui, prokuratūrai arba policijai per tris mėnesius nuo tada, kai sužinote apie nusikalstamą veiką ir nusikalstamos veikos vykdytoją. Siekiant atpažinti nusikalstamos veikos vykdytoją pakanka, kad būtų galima nustatyti jo tapatybę. Jo vardo ar pavardės žinoti nebūtina. Kai pranešite apie nusikaltimą, jums bus paaiškinta, ar reikalingas pareiškimas dėl baudžiamojo persekiojimo. Atkreipkite dėmesį, kad nusikalstamai veikai gali sueiti senaties terminas ir jos persekiojimas nebebus vykdomas. Tačiau senaties terminas sueina tik po daugelio metų, o atitinkami terminai skiriasi priklausomai nuo nusikalstamos veikos.

Kaip galiu sužinoti, kas vyksta šioje byloje?

Jeigu norite susisiekti su kompetentinga tarnyba ir apteikti užklausą, patartina nurodyti suteiktą nuorodos numerį, – tokiu būdu būtų galima rasti lengviau ir atsakymą galite gauti greičiau.

Nuorodos numerį jums suteiks tarnyba, kuriai pateikėte pranešimą. Paprastai pirmiausia skiriamas policijos bylos numeris. Šis bylos numeris suteikia jums galimybę pasiteirauti, ką daro policija, arba pateikti papildomos informacijos. Jeigu byla perduodama prokurorui, bylai suteikiamas kitas numeris. Jį galite sužinoti kreipęsis į policiją arba prokurorą.

Jeigu nežinote nuorodos numerio, nurodykite savo asmens duomenis ir, jei žinoma, kaltinamojo vardą ir pavardę.

Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą (tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)? Kokios sąlygos taikomos?

Teisė į nemokamą teisinę pagalbą suteikiama šiais atvejais:

Jeigu iš aplinkybių matyti, kad per apklausą jūs galite nepajėgti pasinaudoti savo teisėmis, kai duosite liudytojo parodymus valstybės lėšomis jums gali padėti advokatas.

Jeigu turite teisę į bylą kaip civilinis ieškovas, tam tikrais atvejais, visų pirma sunkių smurtinių ir seksualinių nusikaltimų atveju, dar prieš pareiškiant valstybinį kaltinimą, jums gali padėti advokatas valstybės lėšomis. Jeigu šios advokato skyrimo sąlygos neįvykdytos, turite teisę gauti teisinę pagalbą kaip civilinis ieškovas, turintis teisę į procesą, ir galite prašyti ją suteikti, jeigu dėl savo finansinės padėties negalite padengti proceso išlaidų ir pats ginti savo interesus, arba negalima tikėtis, kad jūs pats tai darysite.

Kai prokuroras nusikalstamos veikos persekiojimą *ex officio* vykdo tik dėl viešojo intereso, galite pareikšti privatų ieškinį kaltinamajam, kad jis būtų nubaustas, jeigu prokuroras mano nesant viešojo intereso vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, o kaltinamasis nusikalstamos veikos padarymo metu buvo ne jaunesnis kaip 18 metų. Tuomet jūs perimate prokuroro funkcijas. Kaip privatus kaltintojas galite kreiptis dėl teisinės pagalbos į teismą, kuris priims sprendimą jūsų byloje. Teisinė pagalba jums bus suteikta, jeigu dėl savo finansinės padėties negalėsite padengti proceso išlaidų ir jei tikėtina, kad proceso baigtis bus sėkminga.

Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas (patirtas dėl dalyvavimo tyrime ir (arba) teismo nagrinėjimo procese)? Kokiomis sąlygomis?

Jeigu kaip liudytojas duodate parodymus prokurorui ar teisme, jums bus atlygintos kelionės išlaidos, bus sumokėta kompensacija už prarastą laiką ir už patirtus finansinius nuostolius arba atlygintos prarastos pajamos, jei to paprašysite per tris mėnesius po to, kai davėte parodymus. Bet kuris policijos pakviestas atvykti asmuo taip pat gali turėti teisę į kompensaciją. Tai nustatyta atitinkamoje federalinėje žemėje galiojančiame žemės įstatyme.

Ar galiu pateikti skundą, jei mano byla bus nutraukta jos neperdavus teismui?

Prokuroras gali nutraukti bylą dėl įvairių priežasčių.

Dėl sprendimo nutraukti bylą galite pateikti rašytinį skundą. Jeigu žinote daugiau faktų ar turite įrodymų, svarbu juos konkrečiai nurodyti skunde. Jeigu prokuroras palieka galioti savo sprendimą, bylą peržiūri generalinis prokuroras. Jūsų skundas visada bus nagrinėjamas raštu.

Kai kuriais atvejais, jeigu prokuroras ir generalinis prokuroras atsako vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, galite perduoti bylą kompetentingam aukštesniajam apygardos teismui (vok. *Oberlandesgericht*) (arba apygardos teismui, vok. *Kammergericht*) ir pradėti procesą, kad būtų pareikštas kaltinimas. Jeigu jūsų atveju toks procesas įmanomas, generalinis prokuroras savo sprendime jums tai aiškiai nurodys. Tačiau tokiam procesui yra nustatyti terminai ir taikomi griežti procedūriniai reikalavimai. Prašymą turi pasirašyti advokatas, o jeigu proceso baigtis jums bus nepalanki, turėsite padengti išlaidas.

Ar galiu dalyvauti teismo nagrinėjimo procese?

Jeigu esate **liudytojas**, pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje dalyvaujate tik tam, kad duotumėte parodymus. Baigęs duoti parodymus galite dalyvauti teismo posėdyje kaip žiūrovas, tačiau pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje dalyvauti nebegalite.

Jeigu įstojote į bylą kaip **civilinis ieškovas**, turite teisę dalyvauti pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje ir galite teikti prašymus, visų pirma prašymus pateikti įrodymus, klausimus ir pareiškimus, kaip tai daro prokuroras. Jūs, kaip civilinis ieškovas, taip pat turite galimybę pasakyti baigiamąją kalbą.

Kaip **civilinis ieškovas baudžiamajame procese** galite reikalauti nusikalstamą veiką padariusio asmens atlyginti žalą arba sumokėti jums kompensaciją už patirtą skausmą ir kančias. Ir būdamas civilinis ieškovas baudžiamajame procese taip pat turite teisę dalyvauti pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje, tačiau neturite kitų civilinio ieškovo procesinių teisių.

Koks yra mano oficialus statusas teisingumo sistemoje? Pavyzdžiui, ar galiu pasirinkti: nukentėjusiojo, liudytojo, civilinio ieškovo arba privataus kaltintojo statusą?

Kol tyrimas nebaigtas, jūs kaip nusikaltimo auka baudžiamajame procese pirmiausia turite liudytojo statusą. Galite bet kuriuo metu susisiekti su valdžios institucijomis ir pateikti joms papildomų įrodymų ir informacijos. Nusikaltimų aukos, kurios Baudžiamojo proceso kodekse vadinamos „sužalotais asmenimis“, turi daugiau įgaliojimų nei bendras liudytojų teises, pavyzdžiui, jos turi teisę prašyti informacijos apie tai, ar įtariamasis yra sulaukęs, tam tikromis sąlygomis – susipažinti su bylos medžiaga arba gauti informacijos iš bylos (žr. toliau), teisę prašyti advokato pagalbos arba prašyti, kad jis joms atstovautų.

Jeigu vėliau turite teisę į bylą kaip civilinis ieškovas, pats galite nuspręsti, ar norite tai daryti. Jūs taip pat sprendžiate, ar vykstant baudžiamajam procesui kaip civilinis ieškovas baudžiamajame procese norite reikalauti, kad jums būtų atlyginta žala arba sumokėta kompensacija už patirtą skausmą ir kančias.

Kokios yra mano su šiuo statusu susijusios teisės ir pareigos?

Apklausos metu jūs, kaip liudytojas, turite šias teises:

Jūs galite atsisakyti duoti parodymus, jeigu kaltinamasis yra (buvo) jūsų sutuoktinis arba sužadėtinis (įskaitant registruotą tos pačios lyties asmenų partnerystę), arba esate su juo siejami artimos giminystės arba svainystės ryšiu.

Galite neatsakyti į tam tikrus klausimus, jei dėl to jums arba jūsų artimiems giminaičiams galėtų būti iškelta baudžiamoji byla.

Klausimai, žeminantys asmens orumą, arba klausimai apie jūsų privatų gyvenimą turėtų būti užduodami tik tuo atveju, jei jie yra esminiai.

Jūs gali lydėti asmuo, kuriuo pasitikite, jeigu jo buvimas nekenkia tyrimo tikslui.

Jūs taip pat gali lydėti advokatas.

Jeigu esate nepajėgus pasinaudoti savo teisėmis, į apklausą valstybės iššomis gali būti pakviestas advokatas jums padėti, kai duosite liudytojo parodymus.

Jeigu vokiečių kalbą mokate nepakankamai gerai, į jūsų apklausą bus pakviestas vertėjas žodžiu.

Turite teisę gauti kompensaciją (žr. pirmiau pateiktą klausimą „Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas?“).

Pagrindinės jūsų, kaip liudytojo, pareigos yra šios:

Privalote sakyti tiesą. Tai taip pat reiškia, kad negalite nutylėti nieko, kas galėtų būti svarbu nagrinėjant bylą. Už tyčinius melagingus parodymus baudžiama ir už juos paprastai skiriama laisvės atėmimo bausmė. Melagingas įtarimas arba trukdymas vykdyti teisingumą taip pat yra nusikalstamos veikos, kurias gali padaryti liudytojas, davęs melagingus parodymus.

Gavę prokuratūros šaukimą arba policijos šaukimą prokuratūros ar teismo vardu, privalote atvykti į apklausą.

Ar bylos nagrinėjimo teisme metu galiu padaryti pareiškimą ar duoti parodymus? Kokiomis sąlygomis?

Jeigu esate pakviestas dalyvauti pagrindiniame bylos nagrinėjimo posėdyje kaip liudytojas,

privalote duoti parodymus, išskyrus atvejus, kai galite atsisakyti juos duoti (žr. pirmiau pateiktą informaciją apie liudytojo teises ir pareigas).

Kaip civilinis ieškovas per pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį galite padaryti pareiškimą (taip pat žr. „Ar galiu dalyvauti teismo nagrinėjimo procese?“).

Kokią informaciją gausiu nagrinėjant bylą teisme?

Jums, kaip sužalotajam asmeniui, jūsų prašymu bus pranešta apie teismo proceso baigtį.

Ar turėsiu galimybę susipažinti su bylos medžiaga?

Jeigu padarytu nusikaltimu buvo pažeistos jūsų teisės, advokatas gali jūsų vardu susipažinti su bylos medžiaga ir įrodytais, jei įrodo teisėtą interesą tai padaryti. Tokiu atveju jums taip pat gali būti suteikta informacija ir bylos dokumentų kopijos, siekiant jus informuoti apie bylos eigą. Jeigu turite teisę įstoti į bylą kaip civilinis ieškovas, nei jums, nei jūsų advokatui nereikia įrodyti teisėto intereso norint susipažinti su bylos medžiaga arba gauti informacijos. Jeigu jums, kaip sužalotajam asmeniui, neatstovauja joks advokatas, jūs pats turite teisę susipažinti su bylos medžiaga ir galite tai padaryti prižiūrint atitinkamam pareigūnui.

Teisė susipažinti su bylos medžiaga arba gauti bylos informaciją tam tikromis sąlygomis gali būti nesuteikta, pavyzdžiui, jei tai pakenktų tyrimui. Ši teisė turi būti nesuteikiama, jei esama viršesnio kaltinamojo ar kitų asmenų intereso, kurį reikėtų ginti. Iki pareiškiant kaltinimą ir po to, kai galutinai užbaigiamas procesas, dėl leidimo susipažinti su bylos medžiaga sprendžia prokuroras, o kitais atvejais – bylą nagrinėjantis teismas.

Paskutinis naujinimas: 19/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui

Ar galiu apskusti sprendimą?

Būdamas **civilinis ieškovas** (vok. *Nebenkläger/-in*) paprastai galite apskusti sprendimą, tačiau tik dėl nusikalstamos veikos, kuri suteikia teisę teikti civilinį ieškinį. Sprendimo apskusti negalima, jeigu jūsų netenkina tik bausmės dydis.

Skundą reikia pateikti per vieną savaitę. Jei jūs arba jūsų advokatas dalyvavote teismo posėdyje ilgiau nei truko jūsų pačių apklausa kaip liudytojo, šis terminas pradedamas skaičiuoti nuo pranešimo apie teismo sprendimą datos. Kitu atveju terminas pradedamas skaičiuoti nuo datos, kurią teismo sprendimas jums buvo išsiųstas.

Kaip **privatus kaltintojas** (vok. *Privatkläger/-in*) galite pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, kuriomis gali naudotis prokuroras procese, kuriame jis pareiškė valstybinį kaltinimą.

Kokios yra mano teisės paskelbus nuosprendį?

Jeigu iš anksto paprašysite, jums bus pranešta apie teismo proceso baigtį. Kaip civilinis ieškovas taip pat galite gauti teismo sprendimo kopiją.

Be to, jums, kaip nusikaltimo aukai, pageidaujant, būsite informuotas, ar nuteistasis buvo įpareigotas su jumis nesusisiekti ir prie jūsų nesiartinti.

Be to, jeigu įrodote teisėtą interesą arba tai jau buvo įrodyta leidus jums dalyvauti procese kaip civiliniam ieškovui, taip pat galite būti informuotas apie tai, ar nuteistasis (-ieji) buvo suimtas (-i) arba sulaikytas (-i), paleistas (-i), ar jam (jiems) pirmą kartą sušvelnintas laisvės atėmimo režimas arba suteiktos atostogos. Apie bet kokią kitą laisvės atėmimo režimo sušvelninimą arba atostogas jums bus pranešta esant teisėtam interesui ir jeigu nėra viršesnio nuteistojo intereso, kurį reikėtų ginti.

Jums taip pat bus pranešta, jeigu nuteistasis pabėgtų iš laisvės atėmimo vietos. Tokiu atveju taip pat būsite informuotas apie priemones, kurių imtasi jums apsaugoti.

Pavyzdžiui, jeigu vėliau norėsite nuteistajam pateikti civilinį ieškinį, kad galėtumėte jį parengti, galite, naudodamiesi savo teise susipažinti su bylos medžiaga, gauti informacijos apie bylą. Prieš tai nuteistasis bus išklausomas, siekiant įsitikinti, kad nėra viršesnių nuteistojo interesų, kuriuos reikėtų ginti ir dėl kurių turėtų būti atsisakyta leisti susipažinti su bylos medžiaga.

Jeigu nuosprendyje buvo patenkintas civilinis ieškinyje baudžiamajame procese (vok. *Adhäsionsantrag*), kuriame reikalaujama atlyginti žalą arba sumokėti kompensaciją už patirtą skausmą ir kančias, pasinaudodami patvirtinta vykdytino sprendimo kopija galite kreiptis į vykdyto teismą (vok. *Vollstreckungsgericht*) arba teismo antstolį, kad būtų pradėtos taikyti vykdyto užtikrinimo priemonės.

Ar turiu teisę į paramą ar apsaugą pasibaigus teisminiam nagrinėjimui? Kiek laiko?

Psichosocialinė pagalba jums gali būti teikiama ir pasibaigus teismo nagrinėjimo procesui.

Be to, kaip ir anksčiau proceso metu galite ir toliau naudotis apsaugos priemonėmis, jei jums tebekyla grėsmė.

Kokia informacija bus man suteikta, jei nusikaltimo vykdytoji bus paskelbtas nuosprendis?

Kaip paaiškinta pirmiau (žr. „Kokios yra mano teisės paskelbus nuosprendį?“), jūsų prašymu jums bus pranešta apie proceso baigtį.

Tačiau jums nebus pranešta apie nuteistojo sulaikymo arba laisvės atėmimo vietą.

Ar man bus pranešta, jei nusikaltimo vykdytojas bus paleistas (įskaitant paleidimo nesuėjus terminui arba lygtinio paleidimo atvejus) arba pabėgs iš kalėjimo?

Apie tai būsite informuotas, jei to paprašysite (taip pat žr. pirmiau „Kokios yra mano teisės paskelbus nuosprendį?“).

Ar būsiu įtrauktas priimant sprendimus dėl paleidimo iš laisvės atėmimo vietos arba bausmės vykdymo atidėjimo? Pavyzdžiui, ar galiu padaryti pareiškimą arba paduoti skundą?

Priimant sprendimus dėl paleidimo iš laisvės atėmimo vietos arba bausmės vykdymo atidėjimo jūs įtraukiamas nebūsite, taip pat neturite teisės pateikti apeliacinio skundo. Priimdamas sprendimą dėl (liukusios) bausmės vykdymo atidėjimo, teismas gali nustatyti įpareigojimus ir nurodymus (pvz., draudimą bendrauti), skirtus jums apsaugoti, arba paskirti žalos atlyginimą (pvz., finansinę kompensaciją už patirtą žalą). Net jeigu po paleidimo iš laisvės atėmimo vietos vykdoma socialinė ir teisminė stebėseną, teismas gali nustatyti draudimą bendrauti; jeigu nuteistasis jo nesilaiko, laikoma, kad jis vėl nusikalto.

Paskutinis naujinimas: 19/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikaltimo vykdytojas atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškiny, civilinis ieškiny baudžiamajame procese)?

Jeigu nukentėjote nuo nusikaltimo ir patyrėte žalą, nepriklausomai nuo baudžiamojo proceso galite reikalauti atlyginti žalą ir sumokėti kompensaciją už patirtą skausmą ir kančią, pareikšdami ieškinį civiliniame teisme. Žalos atlyginimo galite reikalauti ir pateikdami civilinį ieškinį baudžiamajame procese. Jeigu teismas nuosprendžiu konfiskavo per nusikaltimą pagrobtą turtą, kurio dydis atitinka jums padarytą turčinę žalą, galite jį arba lygiavertę pinigų sumą atgauti iš prokuratūros.

Teismas nusikaltimo vykdytojui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltimo vykdytojas sumokėtų?

Sprendimai dėl civilinio ieškimo baudžiamajame procese ir per tokį procesą sudarytos taikos sutartys, kaip ir civiliniame procese priimti teismo sprendimai ir sudarytos taikos sutartys, gali būti vykdomi pagal bendrąsias vykdymo taisykles. Vykdomo veiksmai atliekami remiantis vykdytina sprendimo arba sudarytos sutarties kopija, kurią išduoda baudžiamojo teismo kancleris.

Jei nusikaltimo vykdytojas nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Įstatyme nenumatyta, kad valstybė iš anksto sumoka kompensaciją, kurią turi sumokėti nuteistasis.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Pagrindiniai principai

Jeigu nukentėjote nuo smurtinio nusikaltimo Vokietijoje ir dėl to buvo padaryta žala jūsų sveikatai, galite turėti teisę į kompensaciją nukentėjusiesiems.

Tai taikoma ir tuo atveju, jei esate dėl tokio smurtinio nusikaltimo mirusio išlaikytojo netekęs asmuo.

Nuo 2018 m. liepos 1 d. atgaline data užsienio piliečiai taip pat gali gauti tokią pačią kompensaciją kaip ir nukentėjusieji Vokietijos piliečiai.

Nuo 2009 m. pagal Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatymą (vok. *Opferentschädigungsgesetz*, OEG) Vokietijoje gyvenantys asmenys gali gauti išmokas, net jei smurtinis nusikaltimas padarytas ne Vokietijoje.

Už kokios rūšies nusikaltimą galiu gauti kompensaciją?

Už smurtinį nusikaltimą – tyčinį, neteisėtą asmens užpuolimą (pvz., sužalojimą, seksualinę prievartą, teroristinį išpuolį, nužudymą, nenuodijimą, padegimą).

Kokia kompensacija teikiama?

Kompensacija mokama ne tik už visą žalą sveikatai (fizinę ir psichologinę), bet ir už ekonomines žalos sveikatai pasekmes.

Kompensacijos apimtis ir dydis yra nustatyti Federaliniame paramos įstatyme (vok. *Bundesversorgungsgesetz*). Visų pirma tai yra:

Terapija ir gydymas

Pagalbinės priemonės (pvz., protezas, dantų protezai, neįgaliųjų vežimėliai)

Kompensacija nukentėjusioms šalims ir išlaikančiojo netekusiems asmenims

Laidojimo pašalpos ir išmokos mirties atveju

Papildoma socialinė parama asmeniui patekus į sunkią finansinę padėtį (pvz., pagalba užtikrinant sveikatos priežiūrą, papildoma parama pragyvenimui užtikrinti).

Tačiau žala nuosavybei ir turčinė žala neatlyginama. Pagal OEG nemokama kompensacija už patirtą skausmą ir kančias. Vokietijoje gyvenantiems asmenims, nukentėjusiems nuo smurtinio nusikaltimo užsienyje, taip pat mokama kompensacija, tačiau kiek mažesnė.

Kaip ir kur teikiamas prašymas?

Valstybės kompensacijos galite prašyti be konkrečių formalumų arba užpildydami prašymo formą. Prašymų pateikimo termino nustatyta nėra. Tačiau kompensaciją paprastai galite gauti tik nuo tos dienos, kai pateikiate prašymą.

Prašymą galite pateikti federalinės žemės, kurioje yra jūsų gyvenamoji vieta, socialinės rūpybos tarnybai.

Jeigu negyvenate Vokietijoje ir nukentėjote nuo smurtinio nusikaltimo Vokietijoje, prašymą galite pateikti federalinės žemės, kurioje buvo padarytas nusikaltimas, socialinės rūpybos tarnybai.

Paprastai, jeigu prašote valstybės kompensacijos, privalote dalyvauti kompensavimo procese. Tai reiškia, kad turite padėti išaiškinti bylos faktus. Vadinas, turite pranešti apie nusikaltimą. Tam tikrais atvejais pranešti gali būti neprivaloma.

Jums nereikia laukti tyrimo ar baudžiamojo proceso baigties.

Daugiau svarbios informacijos apie valstybės kompensaciją galima rasti [čia](#) :

[☞ BMAS – Kompensacija nukentėjusiems \(vokiečių k.\)](#)

[☞ BMAS – Kompensacija nukentėjusiems \(anglų k.\)](#)

Ar turiu teisę į kompensaciją, jeigu nusikaltimo vykdytojas nuteisiamas?

Valstybės kompensacija gali būti suteikiama neatsižvelgiant į tyrimą arba į tai, ar nusikalstamą veiką padaręs asmuo buvo nuteistas. Tam, kad būtų galima gauti valstybės kompensaciją, paprastai nereikia laukti baudžiamojo proceso pabaigos. Kompetentingos kompensavimo institucijos priima nepriklausomą sprendimą dėl prašymo skirti valstybės kompensaciją.

Jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo nuteisiamas, baudžiamajame procese kompensacija gali būti skiriama tik tuo atveju, jeigu kaltinamasis nėra išteisinamasis arba procesas nėra nutraukiamas dėl to, kad trūksta įrodymų; kompensacija skiriama mažiau sunkių nusikaltimų atveju, kai teismo procesas nutraukiamas, bet nustatomi įpareigojimai ir nurodymai. Šiuo atveju prokuroras arba teismas gali nustatyti, kad jums, kaip sužalotajam asmeniui, turi būti atlyginta žala, t. y. sumokėta finansinė kompensacija už patirtą žalą arba už patirtą skausmą ir kančias, o atlyginus visą žalą byla galutinai nutraukiama. Tačiau teisės į tokią kompensaciją jūs, kaip sužalotas asmuo, neturite.

Civiliniame procese teismas nėra saistomas baudžiamojo teismo sprendimo, vadinasi ir išteisinamojo nuosprendžio. Civilinių bylų teismas savarankiškai nagrinėja, ar įvykdytos reikalaujamos žalos atlyginimo arba kompensacijos už patirtą skausmą ir kančią sąlygos.

Ar turiu teisę į skubią išmoką, kol laukiu sprendimo dėl mano pateikto ieškimo dėl kompensavimo?

Ne, prieš teismui priimant galutinį sprendimą baudžiamajame ar civiliniame procese nėra teisės gauti avansu kompensuojamos žalos sumą (vok. *Vorschuss*). Kalbant apie valstybės kompensaciją, nėra numatyta teisės gauti avansu grynaisiais kompensuojamos žalos sumą. Tačiau tam tikrais atvejais pagal valstybės kompensacijos prašymo procedūrą galite gauti valstybės kompensaciją už terapiją ir gydymą arba trumpalaikį gydymą psichologinių traumų centre dar prieš kompetentingai institucijai priimant galutinį sprendimą.

Paskutinis naujinimas: 19/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už

šiam dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą

Esu nusikaltimo auka. Į ką galiu kreiptis dėl paramos ir pagalbos?

Išsamios informacijos apie pagalbą ir paramą įvykus nusikaltimui galima rasti Federalinės teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerijos (BMJV) centrinėje aukų apsaugos platformoje <http://www.hilfe-info.de> ir BMJV išleistame nusikaltimų aukoms skirtame vadove (vok. *Opferfibel*) – jį galite atsisiųsti iš BMJV [pradžios tinklalapio](#). Visoje šalyje veikiančioje aukų apsaugos platformoje, naudodamiesi konsultavimo centru paieška, nukentėjusieji taip pat gali greitai rasti, kur netoli jų telefonu, internetu arba asmeniškai teikiama pagalba. Prieiga prie atitinkamų duomenų teikiama internetinėje nusikaltimų aukoms skirtoje duomenų bazėje „ODABS“ (www.odabs.org), kurią savo ruožtu remia Federalinė darbo ir socialinių reikalų ministerija.

Toliau pateikiamos įvairios pagalbos galimybės.

Karštoji paramos aukoms linija

Toliau pateikiamas pagrindinių nemokamų pagalbos linijų sąrašas (negarantuojama, kad šiais numeriais galite skambinti iš užsienio). Vokietijos Federacinėje Respublikoje internetinėje platformoje www.hilfe-info.de nurodyti šie pagalbos linijų numeriai:

Hilfetelefon Sexueller Missbrauch (pagalbos linija seksualinės prievartos aukoms): 0800 22 55 530

Hilfetelefon Gewalt gegen Frauen (pagalbos linija smurtą patyrusioms moterims): 08000 116 016

Hilfetelefon Gewalt an Männer (pagalbos linija smurtą patyrusiems vyrams): 0800 1239900

berta – Beratung und telefonische Anlaufstelle (konsultacijos ir skambučių centras): 0800 30 50 750

Elterntelefon (pagalbos linija tėvams): 0800 11 10 550

Hilfetelefon Schwangere in Not (pagalbos linija nėščiosioms): 0800 40 40 020

Medizinische Kinderschutzhotline (medicininė vaikų apsaugos pagalbos linija): 0800 19 21 000

Organizacijos „WEISSER RING e.V.“ įdiegtu numeriu 116006 aukos gali visoje Europoje visą parą gauti pagalbą ir paramą.

Ar parama aukoms teikiama nemokamai?

Taip.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš valstybinių tarnybų ar institucijų?

Vokietijos Federacinėje Respublikoje už bendrą paramą aukoms atsakingos federalinės žemės. Jose taikomos įvairios priemonės, siekiant pagerinti nusikaltimų aukų padėtį ir suteikti joms tinkamą pagalbą. Pavyzdžiui, skiriami nusikaltimų aukų apsaugos įgaliotieji pareigūnai policijos nuovadose, steigiami paramos liudytojams centrai, suteikiamos patalpos smurtą patyrusioms moterims ir mergaitėms, siūloma informacinė medžiaga nusikaltimų aukoms ir teikiama finansinė parama. Keliose federalinėse žemėse įsteigti specialūs žemių fondai, kuriuose veikia regioniniai konsultavimo centrai ir nukentėjusiųjų biurai. Atitinkamų regioninių paramos ir pagalbos galimybių apžvalgą galima rasti adresu <https://www.hilfe-info.de/WebS/hilfeinfo/DE/HilfeUndBeratung/AnsprechpartnerUndBeratungsstellen/EinrichtungenOpferhilfe/EinrichtungenDerOpferhilfe.html>.

Tačiau esama ir centrinių kontaktinių punktų tiek federaliniu, tiek žemių lygmeniu. Tokie kontaktiniai asmenys yra, pavyzdžiui, Vokietijos federalinės vyriausybės įgaliotasis pareigūnas dėl valstybės teritorijoje įvykdytų teroristinių nusikaltimų aukų ir artimųjų netekusių asmenų prof. dr. Edgaras Franke; Vokietijos federalinės vyriausybės įgaliotasis pareigūnas, atsakingas už žydų gyvenimą Vokietijoje ir kovą su antisemitizmu, dr. Feliksas Kleinas ir nepriklausomas įgaliotasis pareigūnas seksualinės prievartos prieš vaikus klausimais dr. Riorigas.

13 federalinių žemių taip pat paskyrė įgaliotuosius pareigūnus nusikaltimų aukų klausimais. Tačiau atsakomybė yra paskirstyta įvairiai. Visus kontaktinius asmenis rasite platformoje www.hilfe-info.de.

Baudžiamajame procese, kaip nusikaltimo auka, galite gauti teisinę advokato pagalbą, pavyzdžiui, paramą, kai duosite liudytojo parodymus, arba teisinę pagalbą kaip civilinis ieškovas, turintis teisę įstoti į procesą, dar prieš jums pareiškiant, kad pageidaujate dalyvauti procese. Jums gali atstovauti advokatas, besispecializuojantis konsultuoti nukentėjusiuosius, arba galite į apklausą atsivesti asmenį, kuriuo pasitikite, jeigu tai nekenkia tyrimo tikslui.

Prieš pagrindinį bylos nagrinėjimo posėdį, jo metu ir jam pasibaigus galima gauti ne tik teisinę, bet ir psichosocialinę pagalbą; ši pagalba nemokamai skiriama vaikams, nukentėjusiems nuo seksualinių ir smurtinių nusikaltimų, taip pat ypač pažeidžiamiems suaugusiesiems, nukentėjusiems nuo sunkių smurtinių ir seksualinių nusikaltimų.

Medicininė pagalba

Be to, psichologinių traumų centrai teikia trumpalaikę psichologinę pagalbą smurto aukoms. Tokie centrai veikia visoje Vokietijoje. Psichologinių traumų centruose smurto aukos greitai gauna psichologinę pagalbą. Daug nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų jau po kelių konsultacijų arba psichoterapijos sesijų jaučiasi geriau. Prireikus gali būti siūlomas ilgalaikis gydymas, pvz., ambulatorinė psichoterapija arba stacionarinis gydymas psichiatrijos ar psichosomatikos klinikoje. Dauguma psichologinių traumų centrų yra psichiatrijos klinikoje arba ligoninėse, o tai dažnai reiškia, kad gali būti užtikrinama gydytojo psichiatro priežiūra.

Psichologinių traumų centrų Vokietijoje sąrašą galima rasti platformoje Hilfe-Info.de.

Asmenys, nukentėję nuo seksualinio ar fizinio smurto, gali prašyti, kad akivaizdūs sužalojimai būtų užfiksuoti dokumentuose. Medicinos pažymą, patvirtinančią patirtus sužalojimus, po patikrinimo paprastai išduoda gydytojo kabinete arba ligoninėje dirbantys gydytojai. Kai kuriuose miestuose taip pat yra specialių apsaugos nuo smurto centrų, kurie dokumentuose fiksuoja nuo nusikaltimų nukentėjusių asmenų sužalojimus.

Tokiuose apsaugos nuo smurto centruose jus gali apžiūrėti teismo medicinos specialistai ir išsaugoti sužalojimų ar kitus įrodymus.

Finansinė parama

Esama daug valstybės finansinės paramos būdų. Bet kuris asmuo, dėl smurtinio nusikaltimo patyręs žalą sveikatai, gali gauti išmokas pagal Žalos kompensavimo nukentėjusiesiems įstatymą (vok. *Opferentschädigungsgesetz*). Tam reikia teikti prašymą kompetentingai žemės socialinės rūpybos tarnybai (vok. *Landesversorgungsamt*). Įvairių žemių socialinės rūpybos tarnybų sąrašas taip pat pateikiamas aukų apsaugos platformoje Hilfe-Info.de. Tai taip kompensuojamos psichologinių traumų centrų paslaugos.

Po ekstremistinių arba teroristinių išpuolių nukentėjusieji gali gauti kompensaciją dėl patiriamų sunkumų (vok. *Härteleistungen*). Kompetentingas kontaktinis punktas yra [Federalinė teisingumo tarnyba](#).

Jeigu sužalojimai patiriami dėl nusikaltimo, padaryto vykdant profesinę veiklą, ekskursijos su mokyklos klase ar universiteto seminaro dalyvių grupe metu, pakeliui į darbą arba iš jo, arba į tokią ekskursiją ar iš jos, tam tikrais atvejais galima kreiptis kompensacijos į privalomąjį draudimą nuo nelaimingų atsitikimų. Tokiais atvejais kontaktiniai punktai yra [draudimo nuo nelaimingų atsitikimų fondai arba darbdavių atsakomybės draudimo asociacijos](#).

Asociacija „Verkehrssopferhilfe e.V.“ (paramos nukentėjusiesiems eismo įvykiuose asociacija) gali suteikti atitinkamą kompensaciją, jeigu smurtinis nusikaltimas susijęs su transporto priemone. Tai gali būti atvejai, kai transporto priemonė nebuvo apdrausta, vairuotojas pabėgo iš įvykio vietos arba vairuotojas veikė tyčia ir neteisėtai.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš nevyriausybinių organizacijų?

Profesionalios ir savanoriškos nevyriausybinės organizacijos ir tarnybos turi įvairių priemonių, kad pagerintų nusikaltimo aukų padėtį ir suteiktų joms tinkamą pagalbą.

Paramos aukoms tarnybų specialistai suteikia nukentėjusiesiems galimybę kalbėti apie nusikaltimo pasekmes, jos teikia jiems psichosocialinę paramą, informuoja juos apie galimą baudžiamąjį procesą ir finansinę kompensaciją. Jos taip pat gali teikti kitokią pagalbą, pavyzdžiui, padėti rasti advokatą arba psichoterapeutą.

Nacionalinė paramos aukoms organizacija yra „WEISSER RING e. V.“. Ši organizacija ne tik turi kontaktinius centrus visoje Vokietijoje, bet ir yra įdiegusi pirmiau minėtą nusikaltimo aukoms skirtą telefono liniją (telefono numeris 116 006), kuriuo paskambinę nukentėjusieji nuo nusikaltimo gali greitai gauti profesionalią pagalbą. Organizacija „WEISSER RING e.V.“ visų pirma teikia konsultacijas, pagalbą bendraujant su valdžios institucijomis ir teismais, padeda gauti nemokamą pradinę teisinę konsultaciją, nemokamas pirmines medicinines ir psichologines konsultacijas dėl nusikaltimo patirto streso atvejais, lydi į teismą ir teikia finansinę paramą. Ši organizacija taip pat turi parengusi kompensacijų nukentėjusiesiems ir atkuriamojo teisingumo schemas.

Organizacija „Arbeitskreis der Opferhilfen in Deutschland e.V.“ (Paramos aukoms Vokietijoje darbo grupė, ADO) vienija įvairias profesionalias regionines paramos aukoms organizacijas. Ji, be kita ko, siekia, kad Federacinės Respublikos paramos aukoms organizacijos reguliariai keistųsi informacija, būtų nustatyti profesinės paramos aukoms standartai, steigiama daugiau profesionalių paramos aukoms tarnybų ir jos visos bendradarbiautų. ADO jums taip pat gali suteikti konsultaciją ir pagalbą bendraujant su valdžios institucijomis, padėti gauti skubią psichologinę pagalbą, tarpininkauti, kad gautumėte medicininį ir terapinį gydymą bei teisinę pagalbą, palydėti jus į policiją, valdžios instituciją ir teismus, taip pat tarpininkauti tariantis dėl atkuriamojo teisingumo.

Kelių pagalbos organizacijų specializacija – nukentėjusiųjų nuo konkrečių nusikaltimų, visų pirma seksualinių nusikaltimų, rasistinių, antisemitinių ar net homofobinių ir transfobinių išpuolių, konsultacijos ir globa. Jas taip pat vienija įvairios asociacijos, kaip antai:

VBVG (vok. *Verband der Beratungsstellen für Betroffene rechter, rassistischer und antisemitischer Gewalt*) — Nukentėjusiųjų nuo dešiniojo ekstremizmo, rasistinio ir antisemitinio smurto konsultavimo centrų asociacija

BFF (vok. *Bundesverband der Frauenberatungsstellen und Frauennotrufe in Deutschland*) – Vokietijos moterų konsultavimo centrų ir moterims skirtų pagalbos linijų federalinė asociacija

Be šių nacionalinių paramos aukoms iniciatyvų, vietos ir regionų lygmeniu labai aktyviai veikia daug kitų paramos organizacijų. Jas rasite naudodamiesi konsultavimo centro paieška interneto svetainėje <http://www.hilfe-info.de>.

Paskutinis naujinimas: 19/10/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.